

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY
EXAMINATION: JUNE – 2022
THIRD SEMESTER

Subject: Urban Sociology - I (SCBCS-17-313)

Date: 14/06/2022

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.30 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** Explain approaches of Park and Burgess on urban community behaviour and urban ecology (20)
Q. 2) Define the problems of urban poverty in India. (20)
Q. 3) Explain the consequences of rural - urban migration (20)
Q. 4) Explain the complexities of caste and class in urban society. (20)
Q. 5) Explain the necessary traits of a 'global city' developed by Saskia Sassen. (20)
Q. 6) Define Louis Wirth's organization of space model. (20)
Q. 7) Describe the causes which are responsible for slum in urban area (20)
Q. 8) Elaborate the role of civil society in the urban governance (20)
Q. 9) Discuss the debates with early urban sociology (20)
Q.10) Write notes on *any two* of the following. (20)
a) National Rural Health Mission
b) Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission
c) Slum rehabilitation programme
d) Manuel Castells's differentiation of metropolitan space like space of flows and space of places

मराठी रूपांतर

नागरी समाजशास्त्र भाग - १ (SCBCS- 17-313)

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १)** नागरी समुदायाच्या वर्तनावर आणि शहरी पर्यावरणशास्त्रावर पार्क आणि बर्जेसचे दृष्टिकोन स्पष्ट करा. (20)
प्र. २) भारतातील शहरी दारिद्र्याच्या समस्यांची व्याख्या करा. (20)
प्र. ३) ग्रामीण-शहरी स्थलांतराचे परिणाम स्पष्ट करा. (20)
प्र. ४) नागरी समाजातील जात आणि वर्गाची गुंतागुंत स्पष्ट करा. (20)
प्र. ५) सांस्कृतिक संसेनने विकसित केलेल्या जागतिक शहराची आवश्यक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (20)
प्र. ६) लुईस विर्थच्या अवकाश मॉडेलची संघटनात्मक व्याख्या करा. (20)
प्र. ७) नागरी भागातील झोपडपट्ट्याची कारणे स्पष्ट करा. (20)
प्र. ८) नागरी प्रशासनातील नागरी समाजाची भूमिका स्पष्ट करा. (20)
प्र. ९) पूर्व-नागरी समाजशास्त्रातील वादविवादांची चर्चा करा. (20)
प्र. १०) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा. (20)
अ) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान
ब) जवाहरलाल नेहरू नॅशनल अर्बन रिन्युअल मिशन
क) झोपडपट्टी पुनर्वसन कार्यक्रम
ड) मॅन्युएल कॅस्टेल्सचे मेट्रोपॉलिटन अवकाशाचे वेगळेपण व प्रवाहांची जागा व अवकाशाचे स्थळ